

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas III. Occurritur Responsionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

tur ex dictis jam rationibus; & insuper additur. Si omne Ens est ab alio, ergo & est omne Ens, ut supponitur, & non est omne Ens: Quia extra omne Ens ab alio, est Ens à quo alio, est omne Ens ab alio, cum hoc ipso non sit à se, cum sit ab alio, & hoc illud Ens propter quod verificatur per te propositio: Omne Ens est ab alio, est Deus; adeoque dabitur Deus, etiam posito, quod omne Ens sit ab alio. Si autem ex immediate dictis falsa est hæc propositio: Omne Ens est ab alio, hoc ipso falsa erit, nullum est à se. Nam utriusque falsitatem allata ratio probat. Quarum Universalium falsitatem probata, inferitur veritas illius particularis, Aliquod Ens non est ab alio, aliquid est à se.

SECUNDA DEMONSTRATIO desumpta ex S. Tho. hic q. 2. a. 3. *Quarta via*: Quam demonstrationem pluribus primus Perez, & ex illo Esparza urgent, ut jam innui. Ens perfectissimum non implicat contradictionem; Deus est Ens perfectissimum; Ergo &c. Minor probatur notione terminorum: Nihil enim aliud intelligitur nomine Dei. Major probatur, si Ens perfectissimum implicaret, & esset perfectissimum, & non esset, esset quidem ut supponitur, non esset autem: Quia maxima imperfectio est implicare. Et sicut bene dicerem, Ens non involvens contradictionem non implicat, cum hoc quod est non implicare, importet hoc ipsum, quod est non involvere contradictionem; Ita Ens perfectissimum, bene arguitur, non implicare, cum si perfectissimum sit, debeat non involvere contradictionem. Et hoc argumentum huc usque probat Deum non implicare. Quod autem de facto existat, sic probatur. Ens perfectissimum necessario actu existit; Sed Deus est Ens perfectissimum, ut supposuimus; Ergo. Major probatur, quia si Ens perfectissimum non existeret actu, & esset Ens perfectissimum, adeoque involvens omnes perfectiones possibiles, & non esset Ens perfectissimum; Esset quidem ut supponitur, non esset autem: Quia inter primarias perfectiones Entis est Existencia, immo est prædicatum, ratione cujus competit rebus, ne perfectiones illarum sint in potentia non nisi objectiva.

TERTIA DEMONSTRATIO. Vel mundus est ab æterno, vel non? si non est, nisi ponas Deum dari, nunc etiam mundus non esset. Quod ipsum probatur; Ponamus ante sex horas conditum mundum, ergo ante illas sex horas omnia erant in potentia, ergo & nunc sunt in potentia: Quia non esset per quod principium à non esse, ad esse extraheretur; Cum tamen à nihilo, nihil fiat. Si autem daretur aliquod principium, daretur actus antecedens omnem potentiam, qui actus, est formalissime ipsius Deus. Quod si mundus est ab æterno, vel omnia Entia habuerunt necessitatem existendi, vel tantum aliqua? Si tantum aliqua, er-

go illa erant Deus: Erant enim in existendo necessaria. Quod vero non potuerint esse plura, infra probabitur. Quod autem non potuerint esse omnia necessaria in existendo ab æterno, inde probatur: Quia ab æterno erant homines, ab æterno muscæ, talesque homines, & tales muscæ, quales de facto sunt: Ergo, si præsentibus homines, & muscæ, non habent necessitatem existendi, ne habuerunt illi homines, & illæ muscæ. Si item habuerunt necessitatem existendi ab æterno ex sua Essentia; Cum Essentia sint æternæ, ubinam tandem illi homines æterni, & illæ muscæ æternæ? Hoc ipsum sic ulterius proponi potest.

VEL datur Ens necessarium in existendo, vel non? Si datur; Ergo datur Deus. Si autem non datur, ergo adhuc datur Deus. Si enim non datur Ens necessarium in existendo, ergo omne quod est, poterat non esse, ergo si illud posse non esse, vincatur ab actuali esse, quæri adhuc poterit, illud victivum, poteratne non esse? Si poterat, ergo non est victivum. Si non poterat non esse, ergo est Deus. Et certe id quod est à se, non potest esse nisi æternum, & non potest non esse exclusivum posse non esse: Si enim poterat non esse; & tamen incipere à se, qui id fiet? cum nihil causæ, causare non possit, qui fiet ut non idem producat seipsum primo? quod utrumque lumen naturæ horret.

CONFIRMATUR ad hominem. Ponatur tale argumentum Atheo. Quod necessario existit, actu necessario existit; Ergo Deus actu existit. Hoc argumentum solvet ille, quod Deus hypothetice necessario existit actu, id est, si datur, actu existit. Ex hoc concessio sic urgeatur. De cuius etiam conditionato, & hypothetico conceptu legitime formando (suppono in suppositione personali) est actu existere, illud necessario actu existit; Sed de hypothetico Dei conceptu legitime formando, est actu existere, ut concessit distinguens, ergo Deus actu existit. Major, in qua est difficultas, probatur; Quia si id, de cuius hypothetico conceptu legitime formando est quod existat actu, non existeret actu; Hoc ipso non legitime formaretur ille conceptus. Immo & deberet actu existere, & non deberet, non deberet quidem; Quia non existeret, deberet autem, quia hoc debitum legitime ille conceptus hypotheticus agnoscit, de cuius legitimitate, est actualis Existencia.

DIFFICULTAS III.

Occurritur Responsionibus.

Ad duo præcipue argumenta, iis quæ formari possent responsionibus impugnandis, laborandum erit.

Respon-

Responsiones ad I. Argumen-
tum.

RESPONDEBIS 1. Quòd collectio omnium possibilem sit ab alio, non quidem repe-
ritur extra illam collectionem, sed ab alio con-
tento intra illam collectionem, seu quòd nihil sit
in illa, quòd ab alio non sit; licet tota collectio,
non sit ab alio, extra illam collectionem.

CONTRA. Quia singula illius collectio-
nis sunt ab alio extra se, ergo & tota collectio illa
est ab alio extra se. Consequentia probatur:
Quia si de singulis illius collectionis verum est
dicere, Causantur ab alio extra se, necessario
etiam idem debet verificari de tota collectione;
Quia in tota illa collectione, nihil aliud est,
quam illa singularia; Ergo si de singularibus ve-
rificatur, sunt ab alio extra se, etiam de tota col-
lectione verificabitur. Quòd ipsum ulterius
in hoc fundatur. Quia quamvis prædicata,
quæ desumuntur à tota collectione, quæ tali, seu
ratione suppositionis omnium simul, possint ve-
rificari de tota collectione, quamvis non verifi-
centur de singulis collectionis; Et ita de singulis
Apostolorum sine fallacia accidentis dici non
potest, quòd sint duodecim: Nihilominus præ-
dicata, quæ non desumuntur à tota collectione,
quæ collectio est, seu sub tali statu, si non verifi-
centur de singulis collectionis, non possunt veri-
ficari de tota collectione, & si verificantur de
singulis collectionis, & de tota collectione veri-
ficantur; Sic si singuli decem Æthiopum sunt
nigri, decem Æthiopum est nigra: Ita etiam si
verificatur de singulis; Est ab alio extra se, idem
prædicatum verificari debet, etiam de tota
collectione: Quia prædicatum quòd est esse ab
alio extra se, non est ex statu collectionis desumi-
bile: Quia prædicatum ex statu collectionis de-
sumibile, nec verificatur de singulis, & insuper
respicit semper numerum, vel quasi numerum,
etique de linea computi; Ratio autem Entis pos-
sit ab alio extra se, nec est numerus, nec de linea
numeri.

Neque valet, si dicas; Quòd doceant
Thomistæ non existens posse causare; Sed hoc
ad propositum applicari non potest, quia nun-
quam docuerunt Thomistæ, quòd non existens,
et quòd nusquam existit, possit causare, præ-
cipue seipsum, & determinare se ad existen-
tiam.

Neque iteratò valet, si dicas, quòd Thomi-
stæ dicant, posse causas esse sibi adinvicem cau-
sae: Nam id non docuerunt, si non supponatur
existere illa causa.

Nec denique dicas; In partibus propor-
tionalibus non deveniri ad primam; Quia istæ
partes proportionales vel non dantur, vel dice-
tur deveniri ad primam indeterminatè.

Notò. Sicut si essent 100. homines, de
quorum singulis verum esset dicere; Accepe-

runt librum ab alio, impossibile est, ut extra illos
100. non sit alius, à quo primum unus ex 100. ac-
cepit librum: Ita etiam impossibile est in tota
collectione possibilem, accepisse omnes esse ab
alio, quin sit aliquis extra illam collectionem,
qui dederit esse. Mutua autem reacceptio es-
se, supra est impugnata.

RESPONDEBIS 2. Singula Entia, quæ
ab alio sunt, non habent necessitatem existiendi;
tota tamen collectio necessario existit; Ad eum
modum, quo singuli calami non sunt necessarij
ad scribendum, nihilominus tota collectio est
necessaria: Nec enim extra totam illam colle-
ctionem calamorum habetur, quo aliquid scri-
batur.

CONTRA EST. Tum quia redivit argu-
mentum supra factum, scilicet, quia quòd non
convenit singulis, non potest prædicari de tota
collectione, excepto prædicato desumibili à sta-
tu collectionis. Tum quia, quòd attinet ad in-
stantiam, de calamis disparitas est: Quia dicta ne-
cessitas convenit ratione collectionis, quæ col-
lectio est. Quòd ipsum probatur: Quia sin-
guli calami habent vim scribendi, & si reliqui
calami non haberent illam vim, ille solus habe-
ret, & collectio non haberet illam necessitatem:
Insuper dicta propositio facit hunc sensum: Cum
singuli calami habeant vim scribendi, non est
ratio cur potius unus dicatur, est necessarius,
quam alius: Quia vero extra illam collectionem
nihil habet vim scribendi, fit, ut illa collectio sit
necessaria, nihilque extra illam habeat vim scri-
bendi. Non potest autem dici, singula Entia
habere vim seu necessitatem existiendi, & quòd
si reliqua non existerent, illud unum haberet
necessitatem existiendi? consequenter nec da-
bitur fundamentum verificandæ hujus propo-
sitionis. Tota collectio possibilem est neces-
saria ad existendum; Et tamen ut dixi, de uno-
quoque calamo verum esset dicere, quòd impos-
sibilem alius, necessarius esset ad scribendum.
Denique illa propositio collectivè sumpti cala-
mi sunt necessarij ad scribendum (si tolerari de-
bet) non aliud importat, quam quòd aliquis ca-
lamus sit necessarius ad scribendum; Nullum
autem particulare Ens ab alio est necessarium
ad existendum. Deinde explicando propo-
sitionem de Existentia, deberet per descensum
veniri ad aliquod certum, quòd sit necessarium
ad existendum, sicut venit in explicatione
hujus propositionis, Aliquis homo est Petrus;
sicut de singulis etiam verificatur calamis, quòd
habeant vim scribendi, & nisi verificaretur de
singulis, deveniretur non nisi ad unum necessa-
rium ad scribendum. Cum ergo de quibus-
cunque non verificetur; Est necessarium ad exi-
stendum, debet veniri ad unum certum, & hoc
erit Deus.

RESPONDEBIS 3. Quòd collectio om-
nium possibilem infinita sit, atque adeò in
C 2 ipsa

R. p.
H. MŁOD
Zianowski
Tom. I. c. 2.
D. VI

ipsa primum non dari, aut tale aliquid quo prius non detur. Rursus, quod tota collectio omnium possibilium sit infinita; ab exemplis autem finitis, qualia sunt de accipientibus librum, non datur argumentatio ad infinitum.

CONTRA 1. EST. Quia licet per finitas mensuras, nec exhauriri, nec ad primum in infinito deveniri possit, nihilominus mente totum accipi, & de toto illo objecto interrogationes fieri possunt. Quæro ergo, An totum illud contineat aliquod Ens à se vel non? Alterutrum enim contradictorium debet illi competere: Si continet, habetur intentum; Si non continet, ergo omnia sunt ab alio, redibitque argumentum principale.

CONTRA 2. Quamvis non liceat argumentari à finito ad infinitum in his, in quibus unum rationem finiti, & aliud rationem infiniti quæ talis involvit, unde non valet hæc argumentatio; Singula infiniti habent terminos, quibus includantur, ergo etiam & infinitum includetur terminis. Nihilominus in aliis rationibus, quæ infinitatem quæ talem non dicunt, legitima est argumentatio, & ita bene dico, singuli ex infinito sunt albi, ergo & totum infinitum est album. Cum ergo etiam hoc prædicatum esse ab alio extra se, non involvat infinitum; utpote verificabile de singulis, hinc verificari debet, etiam de tota collectione.

CONTRA 3. Pone per possibile, vel impossibile ab æterno extitisse hominem, & propagatos reliquos usque ad nos, pone etiam salutem per suppositionem, à Deo illum creatum, vel quocunque alio mavis modo; tunc licet per finitas mensuras non potest deveniri ad illud primum; Nihilominus vera erit hæc propositio, accipiendo mente totam collectionem, unus est à solo Deo immediate creatus &c. verificationique non oberit infinitudo. Ergo etiam infinitudo non faciet, quo minus vera sit hæc propositio; Est unum à se, seu debere poni aliquod Ens, quod non sit ab alio. Neque valet si dicas, quod ly omne, & ly Totum, non possint applicari ad infinitum. Cur enim non possum dicere, quod infinitum sit id, quod est, adeoque quod totum, sit infinitum? & si possum dicere de ligno bipalmari composito ex partibus proportionalibus infinitis, est totum, cur non etiam dici poterit & de Categorematico infinito?

Responsiones ad 2. Argumentum.

RESPONDEBIS 1. Hoc argumentum non esse Demonstrationem, duplici ex capite. Inprimis: Quia resolvitur in hoc principium, **NON IMPLICAT**, quod principium non demonstrat. Deinde, quia simili argumentandi modo posset demonstrari Trinitas, quam, quidquid

dixerit Lullus, non posse demonstrari censetur. Demonstraretur autem sic; Mysterium Trinitatis non implicat, & insuper de facto datur: Quia istud mysterium est necessarium, Deo intrinsicum; Quæ autem Deo intrinseca sunt, dantur. Quod si hic demonstrandi modus non tenet in Trinitate, nec alibi tenebit; Sicut si consequentia in hac materia non tenet, nec alibi tenet.

CONTRA EST. Tum quia dispar est ratio de Trinitate: quia ad illam probandam non assumitur medium, vel perfectio inclusa in Trinitate quæ Trinitas est, sed quæ Deus est; Jam autem in Ente perfectissimo, includitur tanquam proprietas, & una ex perfectionibus, Existencia: Tum quia, si quis probet hoc non esse decem, quia illi desunt tria, demonstraret; Ergo & qui Existentiam infert per Ens perfectissimum, demonstrat: Quia Existencia, est etiam unum de Perfectionibus: Tum quia etiam alia Demonstrationes resolvuntur in non implicat, quia tamen immediatos terminos positivos habent, demonstrant, ergo idem dicendum in præfenti. Præcipue autem: Quia hæc Demonstratio hoc intendit; Non implicat contradictionem, Ens non sub conditione, sed absolute perfectissimum; Absolute autem perfectissimum, non sub conditione, sed absolute existere debet. Per quod restaurari possent Demonstrationes aliquæ ex Perez.

RESPONDEBIS 2. Hoc argumentum multum probare: Probaret enim etiam creaturam perfectissimam de facto existere: Dicam enim perfectissima creatura non implicat: esset enim perfectissima, & non esset, esset ut supponitur; Non esset autem: Quia maxima est imperfectio implicare.

CONTRA EST. Tum quia ipsa implicancia Creaturæ perfectissimæ præsumitur ostendi posse; Hinc cum dictum argumentum probet illam posse existere, & aliud probet, non posse existere, sequitur contradictio. Non potest autem ostendi implicancia Dei. Tum quia apte illam argumentationem poni inprimis debet, creatura perfectissima non implicat, eritque hæc quasi maior; Subnectetur illi minor: Hoc Ens A, est perfectissimum; Ergo: in quo argumento & major & minor esset falsa: simile autem quid non potest ostendi in dicto argumento pro Dei Existencia.

Multa alia possent pro Dei Existencia adferri, quale est illud. Quod implicat implicare, non implicat; Deus est talis: hoc enim nomine hoc intelligimus. Ergo. Rursus, quod implicat implicare ne existat, existit; Dei autem nomine tale Ens venit, ergo existit. Sed his difficilioribus omis, sufficit assumere terminum Naturæ naturantis, & Conditoris mirandorum mundi, tanto ordine, quod persuadet, etiam rudibus Deum.

QUÆ.